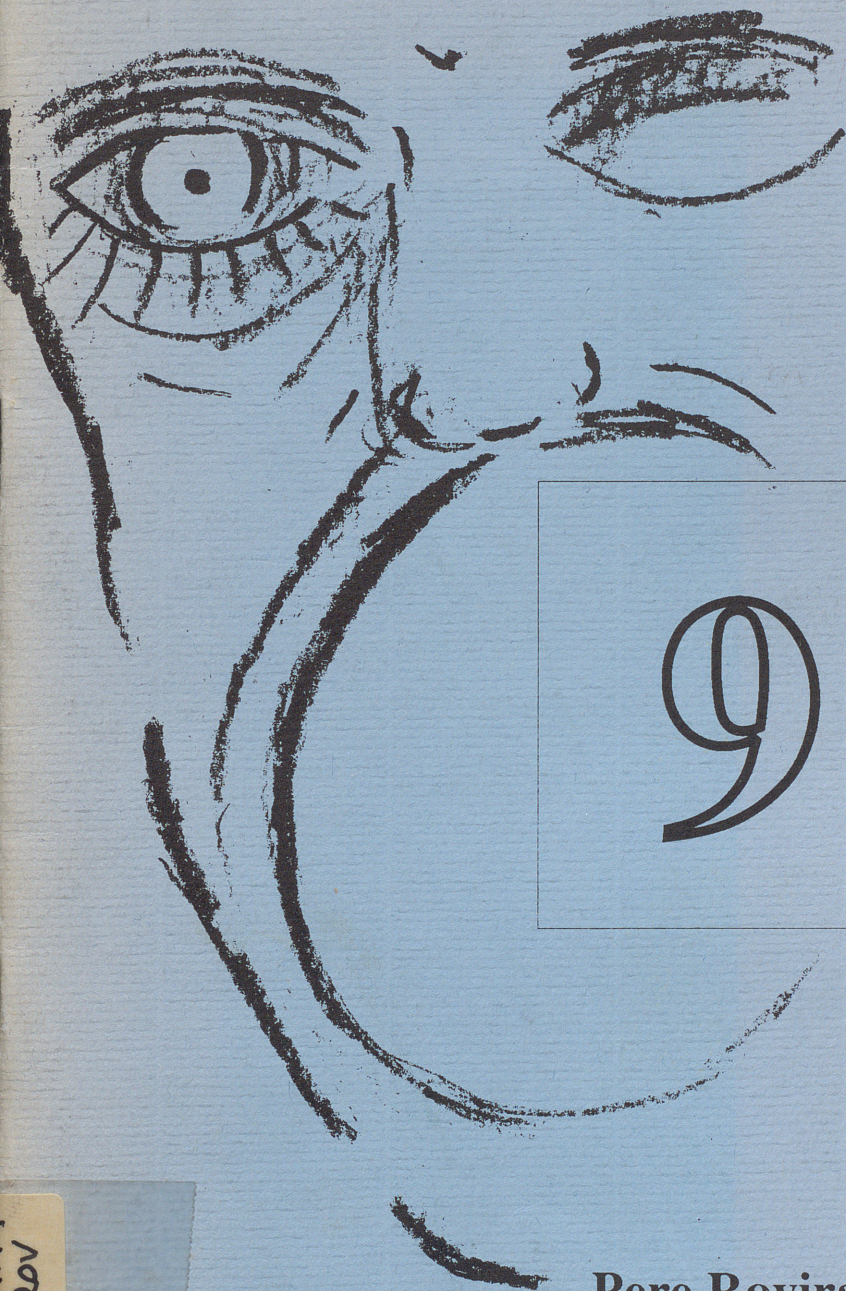

9

Col·lecció poesia de paper

Pere Rovira

Rov

E x400

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5101017006

845.915
ROV

Poemes

Pere Rovira

Col·lecció poesia de paper

Palma 1992

x-51-056347-2

© de l'edició: Caixa de Balears "Sa Nostra" i Universitat de les Illes Balears, 1992

© del text: Pere Rovira, 1992

© de les il·lustracions: Jaume Falconer, 1992

Edició: Universitat de les Illes Balears

Servei de Publicacions.

Campus de la UIB.

Cas Jai. Cra. de Valldemossa, km 7.5.

07071 Palma.

Disseny de la col·lecció: Jaume Falconer

Impressió: IMPRESRÀPID, C/ Barón Santa María del Sepulcro Palma.

DL: PM 205-1991

Pere Rovira (Vila-seca de Solcina, 1947) ha publicat diversos llibres de poemes: *La segona persona* (Tarragona, 1979), *Distàncies* (València, 1981) premi Vicent Andrés Estellés, *Cartes marcades* (Barcelona, 1988), *Per estar junts* (Malaga (1991).

Viu a Lleida, on és professor de literatura espanyola a la Facultat de Lletres de l'Estudi General. És autor, entre d'altres de l'estudi La poesía de Jaime Gil de Biedma (Barcelona, 1986)

LECTURA PRIMERA DE LOS POEMAS DE PERE ROVIRA

Francisco J. Díaz de Castro

Los poemas de Pere Rovira llevan a este lector colmado del prejuicio de la amistad al ámbito que más puede interesarle: la indagación, arriesgada y sin garantías, en esa improbable verdad conflictiva y a la vez abarcadora de toda escritura de fondo que es la que cuestiona simultáneamente vida, realidad inmediata, tiempo, lenguaje, creación artística. En estos poemas resuenan, una vez más, afortunadas, las voces más antiguas del amor desesperado a los días y a las noches, al cuerpo y a los sentidos, al contacto efusivo con los pocos, al erotismo más intenso, que aflora y se desborda sólo lo justo para recordarnos su hondo latido.

De la poesía que Pere Rovira se encuentra como variedad de alternativas posibles en los primeros tiempos, la elección de madurez que este lector tiene delante está muy clara: frente al verbalismo preciosista -y solipsista- de otros poetas de nuestra generación, la inmediatez; frente al efectismo de la voz y de sus armónicos y decorados, la precisión expresiva y rítmica, depurada hasta el máximo de las incitaciones de la imagen abstracta. Parodiando al francés, podríamos hablar de un discurso lleno de complicidades "*sur le peu de réalité*", fundamentado noblemente sobre la misma -y básica- consagración de lo contradictorio.

En el acceso a una poesía verdaderamente de la experiencia estriba la elección del artificio: distancia más o menos irónica, desdoblamientos, tercera persona, voz narrativa. Pero siempre al fondo la lección de la poesía moderna cuya vigencia sigue, pese a lo roído de sus muros externos: la voz como mediadora de la objetividad o, dicho más exactamente, de la lección -y la elección- moral, en el sentido baudelairiano. Y ello con las lecciones sentimentales que comporta: de la elegía y la nostalgia al fingimiento más elaborado para mostrarnos, lo mínimo necesario y sin gestos heroicos, el rasguño de carne. Cernuda afirmaba la importancia superior de lo que se llama convencionalmente poesía de circunstancias. En estos poemas de Pere Rovira, llenos de guiños a sus lecturas edificantes y a los lectores cercanos, vida y poesía, herida y artificio unidos en una escritura que no por premeditada y bien urdida se nos presenta menos inmediata ni menos explícita:

*No més així saps fer
l'amor i la poesia:
aliances inventades
d'èxtasis i mentides.*

Por afinidades electivas tal vez, el lector reconoce las estaciones de esta poesía a la vez gozosa y dolorida en su sentir: si la elegía es la tonalidad predominante y se ahonda al centrarse la perspectiva del poema en la temporalidad, todo lo demás: el sensualismo, la flaubertiana burla de las conductas previsibles y de los valores recibidos, el salto hacia lo menos gratificante, hacia el lado de la marginalidad más elemental, el mismo deseo dicho sin excesiva pudibundez y también la autoironía que permite afirmar el gesto ante el espejo de las palabras, nos sitúa en la marea de un ansia de instantes, de sensaciones que redimen precariamente el descrédito de la realidad, y de la misma literatura, por supuesto.

Con todo, esta plenitud de una palabra que el lector percibe unitaria y sustentadora, por lo tanto, de un sujeto único, está perfectamente tramada, en la línea del *humour* de la mejor poesía catalana de hace varias generaciones -tan ausente en las últimas-, mediante el constante juego de reflejos, la sabia elección de una estrategia de perspectivas indirectas: retratos literarios, culturalismo ajustado en las intertextualidades -esa significativa cita de Baudelaire que abre *Cartes marquées*: "*et nous alimentons nos aimables remords*"-, diálogos, narración, homenajes indirectos -Dinami de Bordeus, Ibn Ubada, Propercio o Verlaine-, la misma novelización de lo que se intuye como más íntimo, que es apelación constante, también, a un contacto humano comunicativo, más amplio que la ligazón material del deseo: la amistad, que multiplica connivencias y complicidades secretas,

*El do de l'amistat
que ja és un vici i exigeix
la seva castedat per retenir-lo*

Si lo único que importa, tras el placer doloroso, extraño y dulce de la escritura, es el resultado en el poema, este poeta del tiempo y de la experiencia nos toca, con sus músicas preferidas, sus afanes más concretos y sus concesiones al sentido, en donde más nos duele y a la vez en donde más nos gusta, en donde "más pecado habemos", en ese resorte que nunca falla en el *soi-disant* escéptico: la armonía -por obscena que suene la palabra en un contexto como el del hoy y la vida- entre la realidad común y las armas que el poeta construye para sortearla, precariamente, inútilmente, pero con decisión de descreído.

I

L FAUT AVOIR LE COURAGE DE L'AVALER

Un dia, anys
després de perdre't, et trobaré,
quan ja només serveixi
per recordar. Em miraràs
amb els teus ulls de cuiro
i, com un bon covard, rebré
la fuetada ajupint-me i callant.
La càlida mà del teu amor,
encara generosa, em tocarà els cabells
i el teu cos m'excitarà, potser,
una vegada més. Dissimulant
et convidaré a un dinar de luxe
i et preguntaré pels teus poemes
i els teus amants. Tu, com sempre,
massa intel·ligent per a comprendre
la vilesa, somriuràs i diràs
quatre mots adequats en francès
sobre les ostres o la poesia.
A l'hora de les copes, jo
ho voldria però tu no
em preguntaràs res, i sentiré
el pitjor de tot: que em desprecien
perquè m'estimen massa. Faré
el distret, diré frases brillants
més ridícules que mai
i a mitja tarda ens separarem;
cap a la vida tu, jo cap a casa.

(Del llibre *Distàncies*)

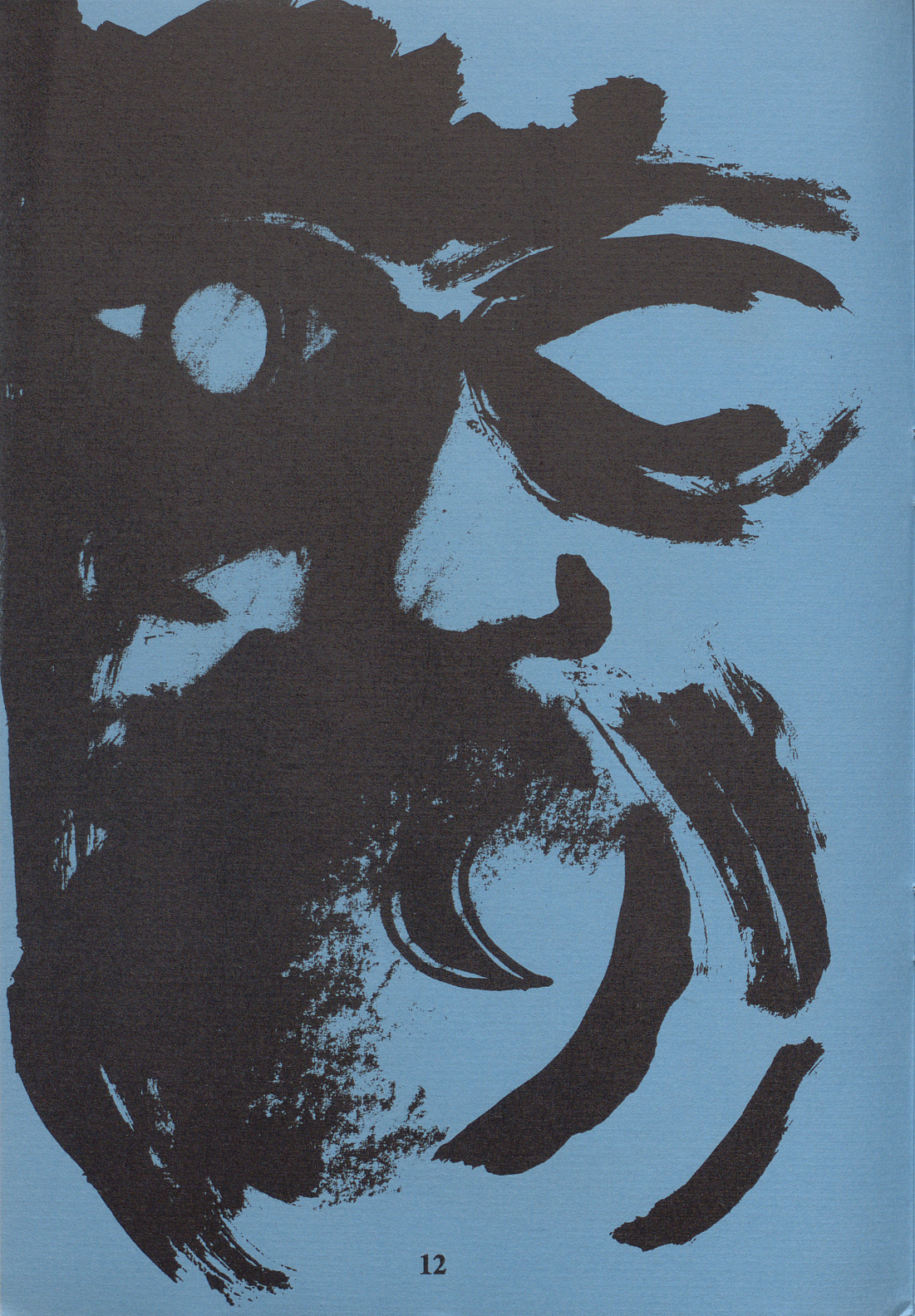
D

ISTÀNCIES

De vegades, es queda parada,
quieta en un recó de la memòria,
com regirant-se,
cercant algun sentit perdut
o la innocència dels sentits.
Te la mires espantat
que et sigui tan impenetrable,
que pugueu, amants
de bat a bat, ser-vos llunyans,
i allargues una instintiva mà
cap als cabells o la cintura,
com un timbre.

Se't gira lleu,
llavors, una fracció d'instant,
sens dir res, però la humanitat
dels ulls i la baralla
dels llavis amb el rictus et fan veure
que, malgrat tot l'amor del món,
de vegades no esteu més junts
que aquells a qui aparella un bitllet
d'autobús o una cadira lliure en un bar ple.

(Del llibre *Distàncies*)

T

EMPS

Fa una hora que has marxat. Encara tinc la teva suor als dits, més densa a l'índex, amb regust de gin i de rovell de clau. No em vull moure del llit. El sol es clava a la finestra i endevino l'esplèndid dia de setembre. Caminar pels carrers i recrear-me en uns ulls foscos o en una esquena airosa, comprar tabac, perdre una hora en una llibreria, seure en una terrassa i beure lentament l'aperitiu, dinar bé, llegir el diari... Viure un dia de vacances de tu, ser com quasi tots per unes hores, potser seria agradable, però no em vull moure del llit fins que tornis, ja fosc, et despullis, t'estiris vora meu i tot sigui al seu lloc com fa una hora, abans que marxessis.

(Del llibre *Distàncies*)

E

LEGIA D'AUSONI A DINAMI DE BORDEUS, QUE ENSENYA I MORI A LLEIDA.

Ara ja recuperes el teu nom,
Dinami, amic, sota la terra rica
de la petita Lleida, nova pàtria
on et deies Flavini i ensenyaves,
lluny de la injusta còlera dels teus,
a comprendre i a dir.

Paraules vils,

per un pecat que els nostres temps odien,
a fugir et condemnaren. Tu, només
culpable de ser dòcil a la carn
i rebel a les lleis cruels dels anys.
Però el destí és benèvol quan castiga
un home generós: Flavini fou
a la bromosa Lleida més feliç
que Dinami a Bordeus. La joventut
era el teu nou honor, i la tenies
als braços cada nit fins que esclataren
les tristes flors d'enguany a les pomeres.
Si les ombres encara senten res,
en nom de l'amistat antiga nostra,
accepta aquest record meu que no vol
robar-te de la terra que t'acull:
sigues eternament Flavini a Lleida,
Dinami, amic de que no fórem dignes.

(De *Cartes marcades*)

H

ORS D'ÂGE

Quan canviïs de jocs,
ja ho veuràs, tu també
m'has de robar una tarda.
També cossos, licors
se t'enduran. La vida brillarà
com una dent, i voldràs
-serà urgent perquè et sobrarà temps-
encabir-la en uns llavis.

Em robaràs la tarda,
i no sabré què fer-ne. Obriré llibres,
faré girar Schubert o Mozart,
m'adormiré una mica...
Cap a les vuit, em mudaré de roba
-la camisa de seda i el fullard
que amb saviesa patètica de vell
havia calculat el dia abans,
per l'estúpid confort del pijama-
i sense sopar em ficaré al llit
amb algun novel·lot que no podrà
distreure'm la memòria.

Llavors acabaré d'entendre aquest poema,
enyorant una tarda de les que et vaig robar.

(De *Cartes marcades*)

E

NS CONVIDEN A SOPAR

Fa gràcia com sostenen
la copa amb la finor
-i un matiset pervers-
dels qui no en beuen gaires.
Vesteixen elegant
i trien les paraules:
saben dir en el moment
precís la grolleria
que encara els fa més fins.
El fum del teu havà
els allunya i els fa,
distsants, més tolerables.
No són tan mala gent,
et dius -els seus diners
els donen una mica
de tèbia dignitat.

Però la sobretaula
te'ls toma a destrossar:
mesclen llibres i amor,
rialles, delicades
blasfèmies sense déu
i aquest païset seu
florit en la metàfora.
Demanes més conyac
i t'oblides -els dits
afollen un niu dolç
sota les estovalles:
el teu amor separa

les cuixes, i rieu...
I ell, per celebrar
que fan riure el poeta
i la seva *maîtresse*,
imitant un refrany
serveixen el xampany.

(De *Cartes marcades*)

L 'INNOCENT

Té el braç cosit a somnis morts,
i en la mirada, restes podrides
d'adolescència que semblen mans.
Una altra nit,
viu la vigília de festes
que ja ha oblidat. La joventut
-diu- és un hàbit, però els anys passen
i no m'acaba de devorar...
Només la corba
que l'alcohol dona a la llengua
el fa elegant, i potser l'odi
que té als feliços
Només la mort el fa parlar.

*Escombraries d'amor oscur
que no ha passat mai de la boca,
i vida fàcil...*
escupen veus familiars,
i encaixa com un nen la bufetada.

El mal final no trigarà.
Quan no sapiguem dir, l'última nit,
més que paraules brutes de records,
ningú ens recordarà que ara el deixem
vençut i sol, rient
sota les llàgrimes,
com els cíncics més alts, ell, l'innocent.

(De *Cartes marcades*)

E L PROFESSOR

Encara veu espurnes de bellesa
en la mirada verda d'una noia
o en el gest impulsiu
del noi que busca en els poemes
la resposta de cos.

Sap que es perdran,
que es dissoldrà el desig de la paraula,
el somni generós d'un altre amor,
en l'aigua bruta de l'ofici sòrdid.
Oblidarà la poesia,
que ara els regala temps, cors, alegria,
noblesa i sofriment.

D'aquí a pocs anys,
serà treball la seva joventut,
record el sentiment,
ruïna conjugal la nit que els crema.

Ell seguirà ensenyant, i perseguint
espurnes condemnades.

(De Cartes marcades)

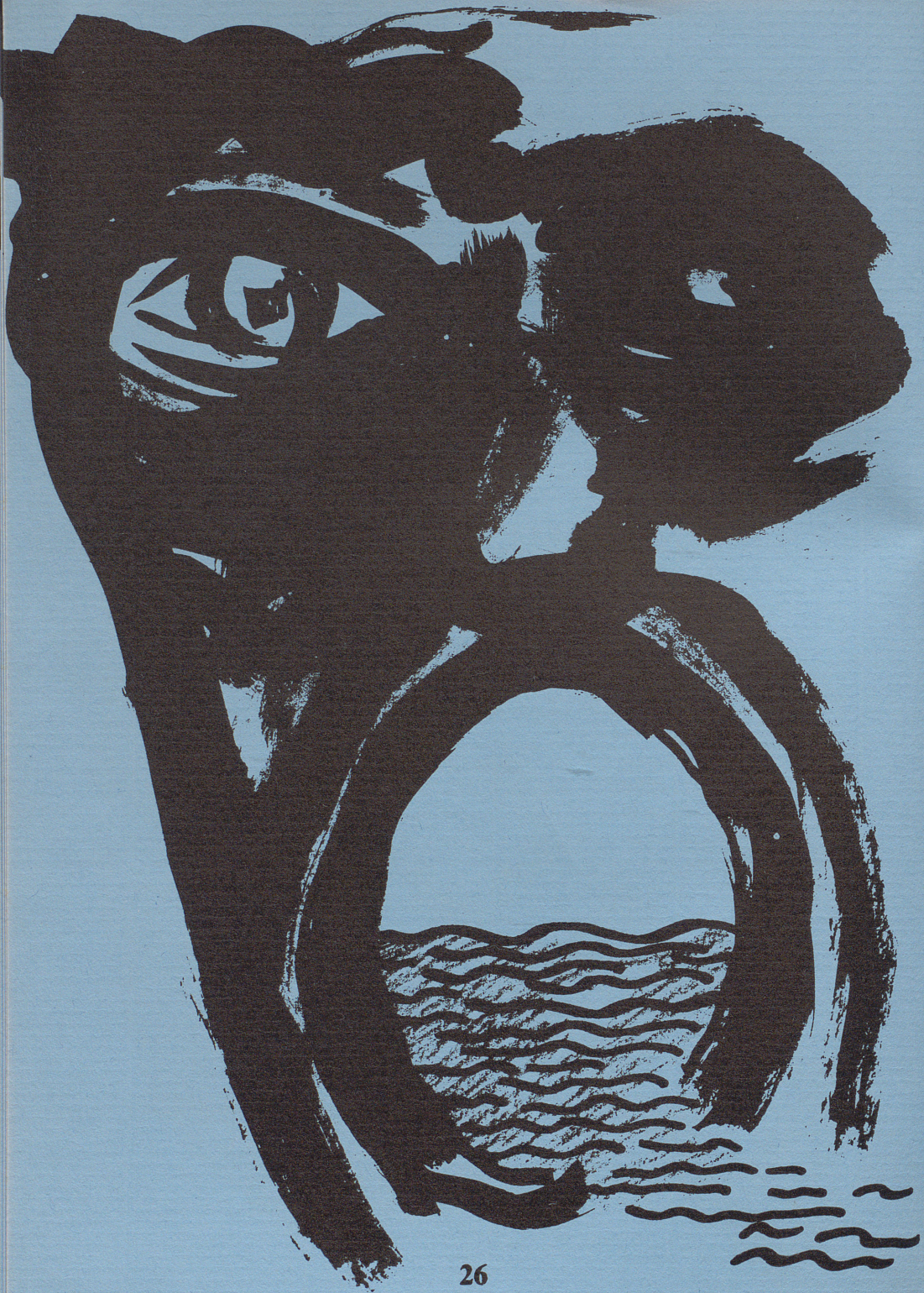

A

LBA

Hem perdonat el temps
i s'adorm com un nen.
Et torno a veure sense cap record;
només un gust de llàgrimes,
la boca palpitant,
el perfil d'aigua del teu cos en pau.
"Les cançons duren més que els amors"
murmura l'alba. Perque no la sentis,
t'amago dins dels besos, i somrius
com si una llengua entrés en el teu somni.
Dorm, dorm, que la claror
no s'endugui del llit les tardes blaves,
l'aigua lenta del sol
on buscaves uns ulls, la teva calma
de les remotes nits de mare plena.
Demà no hi haurà res millor que tu.
Hem perdonat el temps, i la claror
tremola entre nosaltres, vol
les cireres robades, te'n recordes?,
com quan ja llum floria de l'estiu
dels primers anys. Ets tu
la llum que creix, el murmuri de pluja,
la roja piuladissa dels ocells,
i en el jardí de son on ara jugues
es desperta rient la nostra nit.

(De *Per estar junts*)

E L DO DE L'AMISTAT

Aquestes tardes d'ulls brillants,
ocres i lentes com el brandy dels bons temps,
¿no et tornen un regust culpable i tendre
de quan dilapidàvem inminències?
No hem perdut cap gran cosa;
hem oblidat tan sols que era molt fàcil
que la vida es girés
rient, com una noia enamorada,
i el do de l'amistat,
que ja és un vici i exigeix
dies de castedat per retenir-lo.
No hem perdut: era un preu. Ara juguem
amb les cartes que ens han marcat els anys,
però pot un instant d'una tarda
-la baralla de rojos del crepuscle,
una cançó que parla de la mar...-
portar-nos més enrere: quan volíem
noblement algú que ens durés sempre,
començàvem a aprendre la mirada
que avui, amb més noblesa, ens amaguem.

Deixa'm trencar una copa de paraules
per aquest gest tan nostre i tan antic:
Salut, amic, brindem per una llàgrima
que, amagant-se encara ens fa dir sí.

(De Per estar junts)

La lectura d'aquests poemes ha estat
realitzada per l'autor al Centre de
Cultura de Sa Nostra –Palma– el dia 18
de juny de 1991

Col·lecció poesia de paper
núm. 9

Universitat de les
Illes Balears

